ВЕЋУ ЗА МАСТЕР, СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ И ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ – ФАКУЛТЕТА ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Тема: **СОЦИОМЕТРИЈСКИ СТАТУС И СОЦИО-БИХЕЈВИОРАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УЧЕНИКА СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ**

Кандидат: **Слободан Банковић**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Веће за мастер, специјалистичке и докторске студије Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, на седници одржаној 02.12.2015. године, на основу члана 52. тачка 7. Статута Факултета, као и на основу предлога Већа одељења за олигофренологију, донело је одлуку бр. 4/205 о образовању Комисије за оцену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације под називом ***Социометријски статус и социо-бихејвиоралне карактеристике ученика са интелектуалном ометеношћу***, кандидата Слободана Банковића, дипломираног дефектолога.

У Комисију за оцену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације су именовани:

- Др Бранислав Бројчин, ванредни професор, ужа научна област *Олигофренологија*, Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Изабран је у звање 2014. године (**предложени ментор**).
- Др Ненад Глумбић, редовни професор, ужа научна област *Олигофренологија*, Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Изабран је у звање 2011. године.
- др Мирјана Јапунџа-Милисављевић, ванредни професор, ужа научна област *Олигофренологија*, Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Изабрана је у звање 2013. године.

- Др Шпела Голубовић, редовни професор, ужа научна област *Специјална едукација и рехабилитација*, Медицински факултет у Новом Саду. Изабрана је у звање 2014. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног од родитеља, презиме: Слободан (Мика) Банковић

Датум и место рођења, општина, република: 11.09.1977. године, Савски венац, Србија.

Досадашњи ток докторских студија: Докторске студије уписала је 2010. године на Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију. Докторске студије уписао је 2008. године на Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију. Све програмом предвиђене испите положио је са просечном оценом 10.

Приказ научних и стручних радова кандидата са оценом

1. Бројчин, Б., Глумбић, Н., Банковић, С. (2009). Прагматска компетенција и проблеми у понашању деце са лаком интелектуалном ометеношћу. *Београдска дефектолошка школа, 15*(2), стр. 77-93.

У раду је испитан однос прагматске компетенције деце са интелектуалном ометеношћу и нивоа испољавања проблематичних облика понашања. Пронађено је да односи различитих компоненти прагматске комуникације и процењеног проблематичног понашања не указују на значајне везе, већ пре на тенденцију успостављања извесне међузависности са нивоом испољавања хиперактивних обилика понашања и нивоом интернализовања проблема, која се може објаснити контролним варијаблама. Ипак, боље разумевање прагматских сигнала било је повезано са ређим испољавањем повишеног нивоа интеранлизовања проблема.

Пошто се узрасни опсег у описаном раду креће између осме и шеснаесте године, а будућа дисертација би, поред осталог, требало да се бави испитивањем проблематичног понашања код средњошколаца са интелектуалном ометеношћу, предложени пројекат није само уској вези са цитираним радом, већ у извесном смислу представља његов логичан

наставак.

2. Бројчин, Б., Глумбић, Н., Банковић, С. (2009). Хиперактивни облици понашања код деце са лаком менталном ометеношћу школског узраста. *Педагогија*, *64*(2), стр. 225-235.

Рад је у фокусу интересовања имао преваленцију повишеног испољавања хиперактивних обилка понашања код деце с лаком интелектуалном ометеношћу. Такође, испитивана је веза повишеног испољавања овог облика проблематичног понашања са хронолошким узрастом, полом, коефицијентом интелигенције, разумевањем говора и говорном продукцијом испитаника. Пронађено је да 70% испитане деце има повишен ниво испољавања хиперактивних облика понашања. Утврђено је да наставници ове облике понашања жначајно чешће препознају код девојчица, док је веза са разумевањем говора била на граници статистичке значајности.

Пошто се рад бави хиперактивним облицима понашања, који припадају ширем спектру проблематичних понашања, код деце и младих са интелектуалном ометеношћу, може се рећи да је у уској вези са предложеномтемом дисертације која има амбицију да опише и социо-бихејвиоралне профиле средњошколаца са интелектуалном ометеношћу.

3. Бројчин, Б., Милачић-Видојевић, И., Банковић, С. (2009). Неке детерминанте академске компетенције код деце са лаком интелектуалном ометеношћу. *Зборник резимеа*, Стручно-научни семинар са међународним учешћем, Дани дефектолога Србије, Златибор, стр. 36.

Циљ овог рада био је да испита однос академске компетенције деце са лаком интелектуалном ометеношћу са хронолошким узрастом, полом, двојезичношћу, нивоом интелектуалног функционисања и језичким способностима. Пронађено је да је академска компетенција испитаника је у позитивној корелацији са разумевањем говора и говорном продукцијом, као и са коефицијентом интелигенције испитаника, док везе хронолошког узраста, пола и двојезичности са процењеном академском компетенцијом нису биле статистички значајне.

Овај рад је у уској вези са предложеним пројектом докторске дисертације, јер се у оквиру бдућег истраживања, а у оквиру испитивања социо-бихејвиоралних профила

средњошколаца са интелектуалном ометеношћу, предвиђа испитивање њихове академске компетенције.

4. Бројчин, Б., Банковић, С., Јапунџа-Милисављевић, М. (2011). Социјалне вештине деце и младих с интелектуалном ометеношћу, *Настава и васпитање, 60* (3), стр. 419-429.

Овај рад посматра социјалне вештине особа са интлектуланом ометеношћу у конткексту ширег концепта адаптивног понашања. У раду се разматрају различите дефиниције и класификације социјалних вештина. Сагледавају се карактеристике социјалних вештина код особа са интелектуалном ометеошћу, али се разматрају и различити приступи унапређивању ових вештина, као и њихова ограничења када су у питању деца са интелектуалном ометеношћу.

Како предложени пројекат докторске дисертације предвиђа испитивање социајлних вештина средњошколаца са интелектуалном ометеношћу, као и њихових вршњака типичног развоја, у циљ дефинисања њихових социо-биохевиоралних профила, овај рад је у најужој вези са предложеним пројектом.

5. Банковић, С., Ђорђевић, М. (2012). Заступљеност агресивних облика понашања у популацији особа са интелектуалном ометеношћу. У М. Глигоровић (Ур.), Зборник радова ИИ научног скупа „Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији (стр. 163-170). 28. децембар 2012., Београд, Србија. Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Овај прегледни рад бави се заступљеношћу агресивног понашања код особа са интелектуалном ометеношћу, као и индивидуланим и контекстуалним факторима који су с њим повезани. Закључује се да преваленција ових понашања варира у широком опсегу, у зависности од бројних фактора (нпр. одабране методологије, дефиниције, суптипа агресивног понашања), као и да истраживања сугеришу повезаност недовољне развијености одређених вештина, нивоа интелектуалне ометености и понашања особља које ради са овом популацијом са нивоом

агресивног понашања.

Пошто се међу задацима истраживања планираног у оквиру израде докторске дисертације наводи процена екстернализованих проблема у понашању, међу којима агресивно понашање заузима значајно место, овај рад је у уској вези са предложеним пројектом.

6. Ђорђевић, М., Банковић, С. (2014). Профил проблема у понашању код ученика са лаком интелектуалном ометеношћу и ученика типичног развоја у односу на ниво усвојености наставних садржаја. У Б. Бројчин (Ур.), *Зборник радова „Проблеми у понашању код деце и младих с интелектуалном ометеношћу”* (стр. 87-110). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Рад пореди и описује каракеристичне профиле проблема у понашању ученика са интелектуланом ометеношћу и ученика типичног развоја у односу на ниво остварености школских захтева. Проналази се да су проблеми у понашању заступљенији у групи ученика која заузима најнижу позицију према нивоу усвојености наставних садржаја, било да се ради о ученицима са лаком интелектуалном ометеношцу или ученицима типичног развоја, при чему се посебно истичу проблеми у домену пажње.

Рад је у најужој вези са предложеним пројектом докторске дисертације у коме се, поред осталог, предвиђа и сагледавање бихејвиоралних и академских профила, како средњошколаца са интелектуалном ометеношћу, тако и оних типичног развоја.

7. Банковић, С., Ђорђевић, М. (2014). Самопроцена нивоа активности, социјализације и академског постигнућа код адолесцената са лаком интелектуалном ометеношћу и адолесцената типичног развоја. У М. Јапунџа-Милисављевић (Ур), *Зборник радова „Проблеми у адаптивном функционисању особа са интелектуалном ометеношћу”* (стр. 105-123). Београд: Универзитет у

Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Циљ рада био је испитивање сличности и разлика између адолесцената са лаком интелектуалном ометеношћу и њихових вршњака типичног развоја у самопроцени компетенција у домену социјализације, активности и академског постигнућа. Проналази се мањи ниво активности и социјалне партиципације адолесцената са лаком интелектуалном ометеношћу у односу на ниво активности и социјализације њихових вршњака типичног развоја. Ова појава се тумачи индивидуалним карактеристикама адолесцената са лаком интелектуалном ометеношћу, али и одликама социјалнг окружења које им не пружа довољно могућности за узимање учешћа у различитим активностима.

Узимајући у обзир циљ рада и одабрана методолошка решења, овај рад је у директној вези са предложеним пројектом докторске дисертације која би се у значајном делу бавила профилима социо-бихејвиоралног функционисања ученика са ИО у средњим школама и њиховом компарацијом са овим профилима код ученика типичног развоја, а као један од начина прикупљања података наводи се и самопроцена.

8. Банковић, С., и Лукенић Гаши, Р. (2015). Израженост социјалних, емоционалних и бихејвиоралних проблема у популацији ученика са интелектуалном ометеношћу. У С. Каљача (Ур.), *Тешкоће у менталном развоју* (стр. 7-28). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

У раду је испитана израженост емоционалних, социјалних и бихејвиоралних проблема у популацији ученика са интелектуалном ометеношћу (од 8 до четрнаест година). Резултати истичу велику хетерогеност испитиване популације у погледу изражености процењиваних проблема. Присуство коморбидитета (аутизма и интелектуалне ометености) и искуство у раду са особама са аутизмом су биле варијабле чији је ефекат на израженост појединих проблема био статистички значајан.

Овај рад је у директној и уској вези са предложеним пројектом докторске дисертације пошто испитује социјалне, емоционалне и бихејвиоралне проблеме ученика са интелектуалном ометеношћу, док се у самом пројекту као задаци наводе процена екстрнализованих и интеранлизованих проблема у понашању, усамљености и социјалних вештина.

Анализирани научни радови кандидата су теоријски и методолошки јасно утемељени, тематски непосредно повезани са предлогом пројекта докторске дисертације и припадају ужој научној области Олигофренологија.

III КРИТЕРИЈУМИ И РАЗЛОЗИ НА КОЈИМА СЕ ЗАСНИВА ПОЗИТИВНА ОЦЕНА О ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

- Положени сви испити предвиђени програмом Докторских студија.
- Шездесет три објављена научна и стручна рада који припадају ужој научној области из које је предлог пројекта докторске дисертације.
- Објављени научни радови који су непосредно повезани са тематиком пројекта докторске дисертације.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Др Бранислав Бројчин, ванредни професор, дипломиро је на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду, 1991. године. Магистарску тезу под називом *Ниво разумевања говора, говорне продукције и читања ученика са лаком менталном ретардацијом од II до IV разреда основне школе*, одбранио је 2004. године на матичном факултету, где је и докторирао 2007. године, одбранивши докторску дисертацију *Прагматска компетенција деце са лаком менталном ретардацијом*.

У звање ванредног професора изабран је 2014. године. Реализује наставу на основним академским студијама (*Инклузивна едукација и рехабилитација деце ометене у менталном*

развоју, Методика наставе српског језика за децу ометену у интелектуалном развоју, Методологија израде индивидуалних едукативних програма), дипломским академским студијама (*Социјалне вештине особа с интелектуалном ометеношћу*) и докторским студијама (*Истраживања у инклузивној едукацији*) студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју.

Др Бранислав Бројчин је учествовао у реализацији пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС „Феноменологија сметњи и поремећаја у развоју“, а од 2011. године је истраживач на пројекту „Социјална партиципација особа са интелектуалном ометеношћу“.

Научни рад др Бранислава Бројчина углавном је везан за област процене, третмана и пружања подршке особама са интелектуалном ометеношћу, као и за област инклузивне едукације.

Релевантни радови:

- Бројчин, Б. (2007). Утицај инклузивног и ексклузивног образовања на социјално понашање деце с менталном ретардацијом. У З. Матејић-Ђуричић (ур.), *Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији* (287–313). Београд: ЦИДД.
- Бројчин, Б., Банковић, С., Јапунџа-Милисављевић, М. (2011). Социјалне вештине деце и младих с интелектуалном ометеношћу, *Настава и васпитање, 60* (3), 419–429.
- Glumbić, N., Brojčin, B. (2012). Factor structure of the Serbian version of the Children's communication checklist – 2. *Research in Developmental Disabilities*. *33* (5), 1352-1359.
- Brojčin, B., Glumbić, N. (2014). Internalizovani problemi u ponašanju kod dece sa umerenom intelektualnom ometenošcu. U B. Brojčin (ur.), *Problemi u ponašanju kod dece i mladih s intelektualnom ometenošcu* (str. 31-66). Beograd: Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
- Đorđević, M., Glumbić, N. & Brojčin, B. (2016). Paralinguistic abilities of adults with intellectual disability. *Research in Developmental Disabilities, 48*, 211–219.

Проф. др Бранислав Бројчин изводи наставу на предметима који припадају ужој научној области Олигофренологија, истраживач је на пројекту из наведене области, аутор је монографије и 130 радова (четири рада са ISI листе), што га чини подобним за ментора предложене докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

ПРОМЕНА СТАВОВА ПРЕМА УЧЕНИЦИМА СА ДАУНОВИМ СИНДРОМОМ ПРИМЕНОМ ПРОГРАМА ИНДИРЕКТНОГ КОНТАКТА

Предмет истраживања

Предмет истраживања представљају социометријски статус и социо-бихејвиоралне карактеристике ученика (адолесцената) са лаком ИО у школама за ученике са сметњама у развоју.

На основу иницијалне литературе, коју чине радови који се баве проценом социометријског статуса, социјалном компетенцијом, проблемима у понашању и академском компетенцијом, код деце и младих, како оних са интелектуалном ометеношћу, тако и оних типичног развоја, Комисија сматра да је предмет истраживања, заснован на познавању савремених теоријских концепата и истраживачких студија, адекватно научно утемељен.

Циљ истраживања

На основу дефинисаног проблема, формулисана су два основна циља истраживања.

Циљеви истраживања су:

1. Утврђивање везе између социометријског статуса и профила социо-бихејвиоралног функционисања ученика са ИО у средњим школама.

2. Испитивање односа између самоперцепције социо-бихејвиоралних карактеристика и перцепције базиране на процени вршњака и наставника.

Операционализација постављених циљева биће извршена кроз:

1. Тријажу испитаника за подузорке према критеријумима пола, узраста, разреда, присуства лаке ИО.
2. Утврђивање социометријског статуса испитаника.
3. Формирање контролне групе испитаника ТР уједначене према одређеним параметрима (пол, разред и социометријски статус.
4. Утврђивање вршњачке перцепције социо-бихејвиоралних карактеристика.
5. Наставничку процену социјалних вештина.
6. Наставничку процену академске компетенције.
7. Наставничку процену екстернализованих проблема у понашању (агресије, кршења правила понашања).
8. Наставничку процену интернализованих проблема у понашању (анксиозности, депресије, повучености).
9. Утврђивање односа између социометријског статуса и социо-бихејвиоралних карактеристика код испитиваних група.
10. Утврђивање профила социо-бихејвиоралних карактеристика испитаника на основу самоперцепције, перцепције вршњака и наставника.
11. Утврђивање односа између профила социо-бихејвиоралног функционисања испитаника у зависности од извора информација (самоперцепција, перцепција вршњака и перцепција наставника).
12. Утврђивање односа између социометријског статуса и профила социо-бихејвиоралног функционисања (кластера понашања) код испитиваних група.

Формулисани циљеви и задаци истраживања су у складу са дефинисаним предметом истраживања.

Хипотезе

У складу са постављеним циљем истраживања формулисане су следеће хипотезе:

1. Социо-бихејвиорални корелати социометријског статуса ученика са лаком ИО ће се значајно разликовати од ових корелата код ученика ТР.

2. Постојаће значајни односи између резултата процена социо-бихејвиоралних карактеристика испитаника добијених на основу различитих процењивача (наставника, вршњака и самопроцене).

Комисија сматра да су хипотезе добро формулисане и правилно изведене из постављених истраживачких циљева.

Формирање узорка

Узорком ће бити обухваћено 120 адолесцената (ученика), узраста од 14 година до 20 година. Узорак ће бити подељен на два подузорка. Први подузорак чинило би 60 ученика са лаком ИО који похађају средње школе за ученике са сметњама у развоју. Други подузорак би обухватио 60 ученика ТР који похађају редовне средње школе. Тријажа испитаника са ИО за узорак биће извршена анализом педагошко-психолошке документације школе у којој ће истраживање бити реализовано. Критеријум за формирање првог подузорка ученика са ИО, поред узраста, односно разреда, јесте дијагноза лаке ИО према класификацији Светске здравствене организације (ICD-10, 1992; IQ 50-69 за лаку ИО). Критеријум за формирање другог подузорка ученика јесте просечна интелигенција. Подузорци ће бити уједначени према полу, разреду и социометријском статусу.

Предвиђени начин формирања узорка одговара циљу и задацима истраживања.

Инструменти истраживања

А1. За прикупљање података о индивидуалним карактеристикама испитаника (пол, узраст, разред, ниво интелектуалног функционисања, етничка припадност, дужина боравка у одељењу, изостанци) биће коришћен социо-демографски упитник који је конструисан за потребе овог истраживања.

А2. За процену социометријског статуса ученика биће коришћена скала процене конструисана по узору на процену типа HIFTO (*How I Feel Toward Others*; Agard, Veldman, Kaufman & Semmel, 1978, према Morrison, 1981). У оквиру ове процене биће употребљена два критеријума социометријског избора – дружење током одмора и заједнички рад током часа. Од испитаника се тражи да поред сваког имена, датих на листи другова и другарица из одељења, означи један од четири понуђена знака (круга). У првом кругу налази се знак питања. Овај круг дете означава ако не познаје добро свог вршњака да би могло да одлучи да ли би се с њим дружило на одмору или радило заједно на часу. Другим кругом представљено је насмејано лице. Дете треба да означи овај круг уколико би волело да се дружи (заједно ради) са својим вршњаком из одељења. Уколико је детету свеједно да ли се са неким вршњаком дружи или да ли заједно раде, онда треба да означи трећи круг који представља неутрално лице (лице са равним устима). Последњи, четврти круг представља тужно лице и овај круг испитаник означава поред имена оних другова и другарица из одељења са којима не би волео да се дружи..

А3. За вршњачку процену социо-бихејвиоралних карактеристика ученика биће коришћен инструмент креиран по узору на процену типа „Погоди ко” (*The Guess Who*; Lesser, 1959; Macfarlane et al., 1937; Parkhurst & Asher, 1992). Испитаници ће моћи да дају неограничен број номинација за процењивано понашање уз коришћење тростепене скале. Од испитаника се тражи да одреди ко се од његових другова и другарица из одељења понаша на одређени начин и колико често, али се тражи и да себе процени на основу датог описа понашања. На врху сваке стране са листом имена вршњака из одељења налази се дескриптор (опис понашања неког хипотетичког детета). Испитаник треба на тростепеној скали поред сваког имена да означи да ли се одређени вршњак понаша увек на описани начин, само понекада или се никада не понаша на описани начин. У истраживању ће бити коришћени они дескриптори за које постоји потврда да корелирају са социометријским статусом, без обзира на популацију ученика (дескриптори који се односе на просоцијалне облике понашања – коооперацију, пружање помоћи, затим агресивне облике понашања – булинг, релациона и отворена/физичка агресија, склоност свађању, као и на понашања попут лидерства, стидљивости (повучености), дисруптивности, тражења помоћи, академске компетенције и физичке атрактивности)..

А4. Наставничка верзија "Система за процену социјалних вештина" (*Social Skills Rating System* – SSRS, Gresham & Elliot, 1990) биће коришћена за процену социјалних вештина и

академске компетенције ученика. Првим делом Система за процену социјалних вештина, са укупно 30 ајтема, испитује се позитивно понашање или просоцијалне вештине – кооперација, асертивност и самоконтрола. Од наставника се тражи да размисле о понашању ученика током последњих месец или два и процене колико често ученик показује описано понашање на тростепеној скали (оцена „0” – никада не показује описано понашање; оцена „1” – понекад (повремено) показује описано понашање; оцена „2” – врло често показује описано понашање). Такође, на тростепеној скали наставници треба да означе колико је описано понашање важно за успех у разреду (оцена „0” – описано понашање није важно за успех у разреду; оцена „1” – описано понашање је важно за успех у разреду; оцена „2” – описано понашање је посебно важно за успех у разреду). Трећи део инструмента, Скала за процену академске компетенције, укључује процену мотивације за школски рад, родитељске подршке, општег успеха и успеха у читању и математици, као и општег когнитивног функционисања. Од наставника се тражи да рангирају одговоре на скали од 1 до 5 и процене место испитаника у односу на другу децу из разреда.

А5. За испитивање наставничке перцепције социо-бихејвиоралних карактеристика ученика биће коришћена верзија инструмента типа „Погоди ко”, креирана за потребе овог истраживања, са идентичним дескрипторима као у верзији за процену вршњачке перцепције социо-бихејвиоралних карактеристика. Од наставника се тражи да на основу датог описа понашања на тростепеној скали поред сваког имена ученика означи да ли се одређени ученик понаша увек на описани начин, само понекада или се никада не понаша на описани начин.

А6. Ахенбахов интегрисани систем процене (*Achenbach System of Empirically Based Assessment* – ASEBA, Teacher Report Form; Achenbach & Rescorla, 2001) биће коришћен за процену емоционалних, бихејвиоралних и социјалних проблема у понашању, као и за добијање додатне информације о академском постигнућу ученика. Скала је нормирана за узраст од 6 до 18 година. Информанти могу бити наставници или друго школско особље које добро познаје процењивано дете, при чему су имали прилике да опсервирају дечје понашање у школском контексту најмање два месеца. У првом делу Ахенбаховог упитника, поред осталог, информанти треба да оцене у којој мери је ученик усвојио одређене наставне садржаје дајући оцене на петостепеној скали. Другим делом Ахенбаховог упитника обухваћено је 112 ставки којима се процењује постојање бихејвиоралних, емоционалних и социјалних проблема у понашању током претходна два месеца које је дете провело у школи. Ставке су распоређене у осам синдромских

скала – *Анксиозност/депресија*, *Повученост/депресија*, *Соматизација*, *Социјални проблеми*, *Поремећаји мишљења*, *Поремећаји пажње*, *Кршење правила понашања*, *Агресивност*. Скалу *Поремећаји пажње* чине две подскале – *Непажљивост* и *Хиперактивност/импулсивност*. Комбиновањем појединих синдромских скала добијају се две шире групе синдрома – екстернализовани (комбинација скала *Кршење правила понашања* и *Агресивност*) и интернализовани (комбинација скала *Анксиозност/депресија*, *Повученост/депресија* и *Соматизација*).

Програм истраживања

Истраживање ће бити реализовано у неколико фаза. Првом фазом биће обухваћена тријажа испитаника за узорак. Прикупљање података и процена испитаника биће реализовани у другој фази, док ће трећом фазом бити обухваћени анализа прикупљених података и писање дисертације.

Предложени методи, инструменти и технике су у складу са предметом и циљем истраживања.

Статистичка обрада података

Обрада и анализа података извршиће се помоћу пакета намењеног статистичкој обради података за друштвене науке (SPSS for Windows, version 22.0). Значајност ефеката испитиваних варијабли биће процењена применом адекватних параметријских и непараметријских статистичких метода (дескриптивне, корелационе, дискриминативне статистичке технике и остале по потреби). Резултати ће бити приказани табеларно и графички.

Предвиђени методи статистичке обраде података одговарају циљу, задацима и инструментима истраживања

VI ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА

Увидом у приложену документацију и на основу анализе предлога пројекта докторске дисертације под називом ***Социометријски статус и социо-бихејвиоралне карактеристике ученика са интелектуалном ометеношћу***, кандидата Слободана Банковића, Комисија сматра да кандидат испуњава све предвиђене услове за израду докторске дисертације:

- Кандидат је положио све испите који су предвиђени програмом докторских студија.
- Објавио је 63 научна и стручна рада. Многи радови су директно повезани са предложеним пројектом докторске дисертације, а издвојени су само они научни радови који су у најнепосреднијој вези са предметом пројектованог истраживања. Сви анализирани радови припадају ужој научној области Олигофренологија.
- Предмет истраживања је адекватно научно утемељен, заснован на темељном познавању савремених теоријских концепата и истраживачких студија.
- Формулисани циљ и задаци истраживања су у складу са дефинисаним предметом истраживања.
- Предложена методологија је у складу са предметом, циљем и задацима истраживања.

На основу тога, Комисија предлаже Већу за мастер, специјалистичке и докторске студије Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију да усвоји предложени пројекат и кандидату Слободану Банковићу одобри израду докторске дисертације ***Социометријски статус и социо-бихејвиоралне карактеристике ученика са интелектуалном ометеношћу***.

У Београду,
20. 01. 2016.

Чланови Комисије:

_____

Др Бранислав Бројчин, ванредни професор
Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, предложени ментор

_____

Др Ненад Глумбић, редовни професор
Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију

_____

Др Мирјана Јапунџа-Милисављевић, ванредни професор
Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију

_____

Др Шпела Голубовић, редовни професор
Медицинског факултета у Новом Саду